

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

PEDAGOŠKI INŠTITUT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

»Krepitev socialnih in državljanskih kompetenc strokovnih delavcev«

Le z drugimi smo

dr. IGOR BIJUKLIČ
PEDAGOŠKI INŠTITUT

ZMOTE IN PROBLEMI V DRŽAVLJANSKI VZGOJI

Naložbo sofinancirata Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

Uvodni poudarki

Poudarek bo na razumevanju obravnavanih fenomenov pred konkretnimi navodili za ravnanje!

Razumevanje sveta je ena od osnov za naše delovanje v svetu.

Namen je odpirati možnosti drugačnega razumevanja od obstoječega in s tem novih načinov ravnanja.

UVOD: Da bi lahko resno odprli vprašanja o državljanski vzgoji moramo pogledati nekatere temeljna mesta in točke, na katerih ta sloni. Kako razumemo politiko, kako državo, v kakšnem času živimo in kako?

K različnim vrstam pismenosti (finančna, bralna, itd.) je potrebno prišteti še najpomembnejšo - politična pismenost.

Bertold Brecht: *»Najhujša vrsta nepismenosti je politična nepismenost, nepismeni te vrste ne sliši, ne govori in ne participira v političnih dogodkih. On ne ve, da so celo stroški življenja, cene moke, najemnine, čevljev, zdravil odvisni od političnih odločitev. Politično nepismeni/a je tako neumen, da je celo ponosen s tem, da sovraži politiko. Ti imbecili ne vedo, da njihova politična ignoranca spočenja prostitucijo, zapuščene otroke in tatove najhujše vrste, korumpirane politike, podkupljene od nacionalnih in multinacionalnih podjetji«*

Vpr: Na podlagi kakšnih izkušenj govori Brecht?

Kaj pomeni politična pismenost? Ta zajema zmožnosti, ki omogočajo državljanom/kam in tistim, ki to postajajo, da zmorejo brati in razumeti politične teme in dogodke lastnega časa.

Zmožnost brati, pomniti, oblikovati mnenje, nadalje javno govoriti, argumentirati, razsojati, delovati ...

Aktivno državljanstvo ni le poznavanje političnih institucij, temveč predvsem praktična zmožnost za politično delovanje.

Kakšna je vloga šole v državljanski vzgoji?

Šola ne sme narekovati kakšna naj bo prihodnost, temveč mora prihodnost držati odprto tako da lahko nove generacije vstopijo, imajo možnost za lastno delovanje ter snovanje lastnih novih začetkov.

Zakaj ta poudarek na vlogi šole?

Ker je šola še le priprava na vstop v javni svet, sama ne more biti pravo mesto za demokracijo.

Sama struktura pedagoškega procesa si nasprotuje s položajem, v katerem poteka demokracija. Te razlike se moramo zavedati, da bi lahko smiselno izvajali priprave na aktivno državljanstvo.

Kaj je politika?

Politika je dejavnost, ki zadeva številne in različne, možna je le kot javna dejavnost, ko se ljudje zberejo in v medsebojnem govorjenju preudarjajo, razsojajo in soodločajo o zadevah in usodi lastne skupnosti. Kaj je pravično, kaj krivično, kaj dobro, kaj slabo za politično skupnost.

Vpr: Kakšno je današnje razumevanje politike?

Vpr: Kje se danes državljani zbiramo, da bi razpravljali o javnih zadevah, na ravni države, mest, četrtnih skupnosti?
Ali to dejavnost sploh vidimo kot nekaj, kar spada k pravicam in dolžnostim državljan/ov?
Kako to delovanje imenujejo mediji?

Pomen solidarnosti in prostovoljstva kot dejavnosti, ki oblikujejo držo in razumevanje pomena skrbi za skupno dobro.

Zavzemati se za sodržavljanke ne pomeni, da jih obravnavamo kot nebogljene žrtve, ki naj bi kot take sprejele pomoč, temveč da jim pomagamo priti nazaj kot polnopravnim državljanom, jim pomagati nazaj do javnega glasu, jih opolnomočiti za lastno delovanje.

Solidarnost in prostovoljstvo se ne sme izogibati iskanju vzrokov in odgovornosti za nepravičnost.